הלכה · משנה תורה · מפרשים · שער המלך · ספר נזיקין

שער המלך על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבי יצחק נוניס בילמונטי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

שער המלך על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבי יצחק נוניס בילמונטי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/שער-המלך-על-משנה-תורה-הלכות-חובל-ומזיק/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ז 4
הלכה ג 4
הלכה ד 11

פרק ז

הלכה ג

(השמטה)וכן **המזיק היזק שאינו ניכר בשגגה או באונס פטור**. הוה עובדא ושאלה אשה משכנתה קדרת בשר של חרס כדי לבשל בה ובעודה מבשלת שכחה ותחבה כף חולבת ולא היה במאכל ס' באופן שנאסרה הקדרה והמאכל והן עתה נפשה לשאול הגיעה אם היא חייבת לשלם לה הקדרה או לא ואען ואומר הנה לענין גזילה משנה שלימה שנינו דאומרים באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ותמן תנינן גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר לו הש"ל ובפ' הגוזל קמא דף צ"ח ע"ב אמרינן עלה מאן תנא אומרים באיסורי הנאה הש"ל אמר ר"ח ר"י היא דתניא שור שהמית כו' משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו אינו מוחזר ר"י אומר אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר מאי לאו בהא קמפלגי דר"י סבר אומרים באיסורי הנאה הש"ל ורבנן סברי אין אומרים באיסורי הנאה הרי שלך לפניך לא דכ"ע אומרים באיסורי הנאה הש"ל והכא בגומרין דינו של שור שלא בפניו קמפלגי ע"ש. וא"כ היה נראה לכאורה דה"נ דכותה אף שנאסרה הקדרה יכולה היא שתאמר הש"ל ואולם ראיתי למוהרש"ל ז"ל בס' יש"ש פ' הנזכר סי' כ' שיצא לידון בדבר חדש וכתב דאפילו רבנן דר"י דס"ל דהחזירו שומר לבעליו אינו מוחזר מודו גבי גזלן משום דכתיב אשר גזל אם כעין שגזל יחזיר וכל שלא נשתנית מיהא לעולם מחזירה כמו שהיא וזו היא קולתו אבל גבי שומר מצי למימר ליה אלו החזרת לי כו' והכריח כן מדברי רבינו ז"ל דבפ' י"א מה' נ"מ דין ט' פסק כרבנן דר"י ובפ"ג מה' גזילה דין ד' פסק כמתני' דפ' הגוזל דאם היתה יוצאה להסקל אומר לו הש"ל וזו הלכה העלה בסוף דבריו דבכל איסורין שבעולם והן בעין אומר לו הש"ל גבי גזלן ולא גבי שומר א"ד ע"ש. האמנם הרב ש"ך בח"מ סי' שס"ג סק"ו מקהי אקהתא בדברי רש"ל הללו וכתב דמלבד שאין השכל נותן דשומר ומזיק יגרע מגזלן בענין זה דבריו תמוהים שהרי בהדיא מסיק בגמ' לשם מאן שמעת ליה דאמר עד שלא נגמר דינו אין משנגמר דינו לא רבנן וקתני חמץ ועבר עליו הפסח כו' וכתב שמוהרש"ל אגב חורפיה לא ראה סוף הסוגיא ע"ש:

ועוד אני תמה עליו דכפי דעתו ז"ל דדוקא בגזלן דינא הכי משום דגזרת הכתוב היא דכתיב אשר גזל א"כ מאי האי דקאמר תלמודא מאן תנא כו' ר"י היא אדהוצרך ר"ח לאוקמא דפליגי בגומרין דינו כו' ובפשיטות הו"ל לדחויי דמתניתין אתיא אפילו כרבנן דר"י ואע"ג דס"ל דהחזירו שומר אינו מוחזר היינו דוקא גבי שומר אבל גבי גזלן אפילו רבנן מודו וכן ראיתי בשיטה מקובצת הנדפס מחדש כתב שם משם הרמ"ה וז"ל ושמעינן מיניה דכל היכא דהויא השבה גבי גזלן הויא השבה גבי שומר וכל היכא דלא הויא

השבה גבי גזלן לא הויא השבה גבי שומר מדאצטריך לאוקמא בגומרין דינו כו' ול"ק טעמא משום דשאני לן בין שומר לגזלן ע"ש. ובאמת שהדבר מתמיה על רש"ל איך חשב כזאת לחלק בין שומר לגזלן וכן מצאתי למוהר"א בשיטה מקובצת פרק השואל דצ"ז ע"ב אההיא דאבעיא לן התם כחש בשר מחמת מלאכה מהו כתב וז"ל וא"ת מי גרע מגזלן הא בגזלן מצי למימר בכחש הש"ל וי"ל דמיירי בהכחישה בידים תלמיד הר"פ עכ"ל. ולפי דברי הרב ז"ל מאי ק"ל מי גרע מגזלן הא שנא ושנא דגזלן שאני דגזרת הכתוב היא דכל שלא נשתנית מחזירו כמו שהוא וגבי כחש כיון דהדר בריא כדאוקימנא התם הו"ל שינוי החוזר לברייתו ואולם מצאתי להתוס' ז"ל פרק הכונס דף נ"ז ע"ב ד"ה פשיטא שכתבו בתוך דבריהם וז"ל ומצינו דברים שהשומר חייב והגזלן פטור בכחשה בהמה הכחשה דהדרא ובפירות שהרקיבו מקצתן מוכח בהגוזל קמא דגזלן אומר לו הש"ל משום דלא חשיב שינוי ולא קנינהו בשינוי ופטור אפילו בפשיעה דלא קבל עליו שמירה אבל שומר כיון שמתחייב בכחשה דלא הדרא ובהרקיבו כולם אם נעשו בפשיעה כמו כן יתחייב בכחשה דהדרא כו' דלמה לא יתחייב בזה כמו בזה שאין השומר קונה בשינוי עכ"ל הנה לכאורה היה נראה שדברי מוהרש"ל הן הן דברי התוס' דס"ל לחלק בין שומר לגזלן משום דגזלן בקנין שינוי תליא מלתא ואם הדבר כן ק"ט דמה יענו להההיא דפרק הגוזל דקאמר מאן תנא אומרים באיסורי הנאה כו' ואמאי לא משני בפשיטות דגזלן שאני דכיון דאין כאן שינוי ולא קנינהו פטור אבל גבי שומר כיון שאינו קונה בשינוי למה לא יתחייב בפשיעה דומיא דפירות שהרקיבו מקצתן וכחשא דהדרא ואשר אני אחזה ליישב דבריהם ז"ל כשנבין דברי התוס' דפרק דו"ה דמ"ה ד"ה השתא שהקשו לפירש"י ז"ל שפיר דפלוגתא דרבנן ור"י בשור שהמית את האדם מיירי כשהתפיסו בידים לב"ד אבל אם תפסוהו ב"ד מאליהן לכ"ע אומר לו הש"ל הקשו וז"ל וקשה לפי' דאם זה ההיזק לא הוי היזק ניכר אפילו אתפסיה בידים לא יתחייב ואם הוא ניכר אפילו תפסוהו ב"ד מאליהן למה יפטר וכי לא היה לו לשומרו שלא יבא לידי כך ומכח זה דחו פרש"י וכתבו משם ר"י דאפילו תפסוהו ב"ד מאליהן חייב דכיון דאין גומרין דינו של שור אלא בפניו חשיב כהיזק ניכר ולר"י כיון דס"ל דגומרין דינו של שור שלא בפניו חשיב כהיזק שאינו ניכר ואומר לו הש"ל כמו בחמץ בפסח את"ד יע"ש. וראיתי להרב מש"ל ז"ל בפ"ג מה' גזילה דין ד' שהקשה על דברי התוס' הללו וז"ל ולא הבינותי דבריהם כלל דנהי דהיזק זה הוי היזק ניכר מ"מ כיון שהזיק בידים פשיטא דאינו יכול לומר הש"ל דהא דתנן תרומה ונטמאת אומר לו הש"ל ה"ד בנטמאת מאליה אבל אם טמאה בידים חייב וכמ"ש התוס' פרק הגוזל דף צ"ח ד"ה הצור ועוד הדבר פשוט מצד עצמו מי לא תנן המטמא והמדמע

חייב אף שהוי היזק שאינו ניכר וכי בשביל שזה גזלו או שנעשה שומר עליו יהיה לו יתר שאת שיפטר בהיזק שאינו ניכר והתוס' פרק הנזקין דכ"ג ד"ה גזלן הקשו לפרש"י וכתבו ואי חשיב היזק שאינו ניכר אפילו אתפיסיה בידים פטור כדמוכח הכא ונראה שההוכחה היא ממה שהק' שם ממתני' דתנן גזל כו' תרומה ונטמאת אומר הש"ל הרי דבגמ' השוו היזק דממילא להיזק דבידים ואין זה הוכחה דנהי דלמ"ד היזק שאינו ניכר שמיה היזק אין לחלק משום דכיון דחשיב כהיזק ניכר קנינהו בשינוי ואינו יכול לומר הש"ל כמ"ש התוס' אבל איך נוליד מזה דלמ"ד ל"ש היזק שלא יהי' הפרש בין היזק הבא מאליו להיזק הבא בידים את"ד יע"ש. ולע"ד נראה ליישב דמשמע להו להתוס' ז"ל הכי דאפילו התפיסו ביד ב"ד פטור אי חשיב היזק שאינו ניכר משום דבהנזקין דף הנז' אמר ר"י ד"ת אחד שוגג ואחד מזיד פטורין ומה טעם אמרו מזידין חייבין כדי שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חברו ויאמר פטור אני ע"ש. וא"כ נראה ודאי דדוקא במטמא ומדמע וכיוצא שייך שפיר למיגזר שלא יהא כל אחד ואחד הולך כו' אמנם בשור שהמית את האדם והלך ומסרו בב"ד לא שייך למיגזר שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומוסר שור של חבירו בב"ד ואומר פטור אני חדא דשור שהמית את האדם הוי מלתא דלא שכיח ועוד כיון דאדרבא מצוה קעביד שהרי מצוה לדונו בסקילה כנודע לא שייך למיגזר וליכא למימר דאכתי נגזור שלא יהא כל אחד הולך ולוקח שור של חבירו כדי שימית את האדם וימסרנו בב"ד ויאמר פטור אני דהא ודאי ליכא למיגזר שהרי אין בידו של זה שימית השור את האדם ואי איכא למיגזר היינו שלא יהא כל אחד ואחד הולך ולוקח שור של חברו שהמית את האדם וימסרנו ליד ב"ד וכיון דהוי מלתא דלא שכיח ומה גם דמצוה קעביד לא גזרינן כמ"ש. והשתא א"כ מ"ש התוס' בהנזקין כדמוכח הכא לאו היינו ממאי דפריך התם למ"ד שמיה היזק ממתני' דתרומה ונטמאת כמ"ש הרב ז"ל אלא כונתם לומר דממ"ש בגמ' דטעמא דמזידין חייבין הוא משום שלא יהא כל אחד כו' משם תורה יוצאה דכל היכא דליכא למיגזר בהכי אוקמוה אדין תורה ואפילו מזיק בידים פטור כנ"ל אמיתות דבריהם ז"ל:

וע"פ האמור מקום אתנו ליישב דברי התוס' ולומר דמ"ש התוס' לחלק בין שומר לגזלן ה"ד בכחשה בהמה כחשא דהדרא ובפירות שהרקיבו מקצתן או בתרומה ונטמאת וכיוצא בזה משום דבאלו כיון דאם הזיק בידים חייב לשלם מש"ה גבי שומר חייב בשמירתן וכל שבא לו ההיזק מחמת פשיעתו מחייב לשלומי כאלו הזיק בידים אמנם במידי דאפילו מזיק בידים פטור פשיטא ודאי דשומר נמי פטור אע"ג דע"י פשיעתו בא לו ההיזק דסתמא דמלתא לא קבל עליו שמירה בהיזק שבא בפשיעתו יותר משאם הזיק

בידים ועיין בשיטה מקובצת לב"ק הנדפסת מחדש ותמצא שם בפ' הכונס כדברינו אלה והשתא היינו דקאמר בגמרא מאן תנא אומר באיסורי הנאה הש"ל ר"י כו' משום דלמאי דס"ד השתא הוי ס"ל דפלוגתייהו דרבנן ור"י ע"כ הוא דרבנן ס"ל דאיסורי הנאה חשיבי כהיזק ניכר דכיון דנאסר לכ"ע מפרסמא ומנכרא מלתא טובא ומש"ה אינו יכול לומר לו הש"ל ור"י ס"ל דחשיבי כהיזק שאינו ניכר והילכך אומר לו הש"ל וא"כ כיון דרבנן דר"י ס"ל דאיסורי הנאה חשיבי היזק ניכר א"כ ודאי גבי גזלן אינו יכול לומר הש"ל דקנינהו בשינוי כיון דחשיב היזק ניכר וכמבואר מההיא דפרק הנזקין כמ"ש התוס'. ומעתה ע"כ לא מצי תלמודא לשנויי דלעולם איסורי הנאה חשיב היזק שאינו ניכר וגזלן לא קנינהו בשינוי ומש"ה אומר הש"ל ודוקא גבי שומר מחייב לרבנן משום דקבל עליו שמירה משום דאי איתא דרבנן הכי ס"ל דאיסורי הנאה חשיבי היזק שאינו ניכר ה"נ ודאי גבי שומר בשור שהמית את האדם אפילו הזיק ע"י פשיעה פטור כיון דאפילו מזיק בידים גופי' פטור מטעמא דכתיבנא דלא שייך למגזר הכא כדרך שגזרו בכל היזק שאינו ניכר והיינו דמשני דלכ"ע איסורי הנאה חשיב היזק שאינו ניכר ואומר לו הש"ל והכא בגומרין דינו של שור כו' קמפלגי דלרבנן כיון דאין גומרין כו' חשיבי כהיזק ניכר כדרך שכתבנו ומש"ה ס"ל לרבנן דגבי גזלן אם נגמר דינו אינו יכול לומר הש"ל משום דכיון דחשיב כהיזק ניכר אין לך שינוי גדול מזה כמ"ש התוס' בהנזקין כנ"ל. ומ"מ דברי מוהרש"ל שכתב לחלק בין שומר לגזלן לענין שור שהמית את האדם וסייע עצמו מדברי רבינו הא ודאי עקא היא דאם איתא אמאי לא משני תלמודא דמתני' אתיא אפילו כרבנן מטעמא דגזלן שאני ובר מן דין לא אדע שכול איך רצה ליחס סברא הלזו אל רבינו ז"ל שהרי בפ' ד"וה סימן ל' כ' הרב ז"ל שדעת רבינו שכתב סתמא החזירו שומר לבעליו אינו מוחזר הוא כדעת התוס' דאפילו תפסוהו ב"ד חייב דמה שנופל ביד ב"ד הוי היזק ניכר יע"ש. ומאחר שכן תימא על עצמו איך כתב בפ' הגוזל דגבי גזלן כיון דלא קני' בשינוי מש"ה פסק דאם היתה יצאה ליסקל אומר הש"ל והוא תימא דכיון דס"ל לרבינו כדעת התוס' דמה שנופל ליד ב"ד חשיב היזק ניכר אין לך שינוי גדול מזה כדמוכח בהדיא מסוגיא דהנזקין והרב לח"מ ז"ל תי' דרבינו ס"ל כפי' רש"י ז"ל דפלוגתא דרבנן ור"י איירי דוקא בשהתפיסו השומר ליד ב"ד אבל תפסוהו ב"ד מאליהן אפילו רבנן מודו דאומר לו הש"ל ומתני' דפ' הגוזל דקתני או שהיתה יוצאה ליסקל אתיא אפילו כרבנן דר"י ומיירי בתפסוהו ב"ד מאליהן ואף שרש"י ז"ל כתב דסיפא דמתני' אתיא כר"י היינו משום דבעי לאוקמי למתני' בשהתפיסו ליד ב"ד דומיא דברייתא וכמ"ש התוס' ר"פ ד"וה אמנם רבינו ז"ל ס"ל דאדרבא טפי מסתבר לאוקמי מתני' בתפסוהו ב"ד מאליהן ולאוקמי למתני'

אליבא דהלכתא מלאוקמא דומיא דברייתא ודלא כהלכתא א"ד יע"ש. ולדעתי קשיא לי עליו דבפ' מרובה דע"א ע"ב פרכינן התם אברייתא דקתני גנב שור הנסקל וטבחו ר"מ מחייב שור הנסקל איסורי הנאה הוא ולאו דמרי' קטבח אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שמסרו לשומר כו' ונגמר דינו בבית שומר ור"מ ס"ל כר"י דאמר החזירו שומר כו' והשתא ק' דאדמוקי לר"מ כר"י ודלא כהלכתא אמאי לא מוקי לה ככ"ע ובתפסוהו ב"ד מאליהן דומיא דמתני' וצ"ע. ואיך שיהי' לדאתאן עלה הי' נרא' דיכול' היא שתאמר הש"ל ואינה חייבת לשלם לה את הקדרה כיון דהוי היזק שאינו ניכר ואף למ"ש משם התוס' דבשומר כיון שקבל עליו שמירה מתחייב אם נעשה בפשיעה ומטעם זה כתבו דבכחשא דהדר ובפירות שהרקיבו מקצתן חייב לשלם מ"מ נראה שדעת הרמ"א ותלמידי הר"פ שכתבנו לעיל מבואר שחולקים אסברא הלזו ולא ס"ל לחלק בין שומר לגזלן גבי כחשא דהדר ובר מן דין נראה ודאי דהתוס' לא כתבו כן אלא דוקא כשבא לו ההיזק מחמת פשיעתו דחשיב כאלו הזיק בידים אמנם הכא בנ"ד כיון שהזיק' בשוגג כי היתה חושבת שהכף היתה של בשר הא ודאי לא יהי אלא מזיק הא משנה שלימה שנינו המטמא והמדמע כו' בשוגג פטורין הן אמת שראיתי להרב מש"ל ז"ל בדין הנז' שכתב וז"ל וסבור אני לומר דאף דבהנזקין חלקו בהיזק שאינו ניכר בין שוגג למזיד ובשוגג פטור אפילו שעשאו בידים ה"ד היכא דלא אתא לידי' בתורת שמירה אבל בגזלן או שומר שטמא בידים תרומה של חבירו אף שהי' שוגג חייב משום דאלו בעו למעבד השבה מעליא וכיון שהזיקו בידים אף שהיו שוגגין והיזק שאינו ניכר לא מצו אמרי הש"ל א"ד יע"ש. והנך רואה כמה רחקו דבריו ז"ל מדברי התוס' שהרי כפי דברי התוס' שכתבנו מבואר דס"ל דגזלן קיל טפי משומר דבקנין שינוי תליא מלתא וכל שלא קנאו בשינוי יכול לומר לזה הש"ל וא"כ כ"ש וק"ו במזיק בשוגג דכיון דאפילו מזיק עצמו פטור פשיטא ודאי דגזלן יכול לומר הש"ל כיון שלא קנאה בשינוי ובהדיא כתבו התוס' פ' השולח דמ"ב ע"ב ד"ה השור וז"ל יש רוצים לפטור את השוכר או שואל סוס מחבירו אפילו הוזק בפשיעה כו' יע"ש הרי מבואר דס"ל דכל מלתא דמזיק גופיה פטור ה"ה וכ"ש בשומר שהוא פטור וכמו שהוכיחו בהדיא מההיא דריש ב"ק ואין ס' שאלו הי' רואה הרב ז"ל דברי התוס' הללו לא הי' כותב מ"ש ודע שאף שהתוס' ז"ל בפ' השולח הביאו הדבר במחלוקת מ"מ בפ' הנזקין דנ"ג ע"ב סתמו דבריהם כס' ר"ח ז"ל דמכחיש בידים אפילו בכחשא דהדר מחייב ממ"ש שם וז"ל דהא דמכחיש בהמה של חבירו באבנים או במלאכה חייב ובהכחשה ממילא אומר לו הש"ל כו' יע"ש וע"כ בהכחשא דהדר' מיירי דאלו בהכחשא דלא הדרא אפילו בהכחשא דממילא מחייב כדתנן גזל בהמה כו' והזקינו משלם כשעת הגזילה ואמרינן

התם הכחשא דומיא דהזקינה דלא הדרא גם מדברי התוס' דפ' הכונס שכתבנו לעיל מבואר ג"כ דס"ל כדעת ר"ח ממ"ש דשומר חייב בהכחש' ע"י פשיעה ואי ס"ל דבהכחש' בידים פטור א"כ איך הוא מתחייב שומר ע"י פשיעתו לא יהי אלא מזיק בידים הרי הוא פטור גם מדברי תלמידי הר"פ שכתבנו נ' דס"ל כדעת הר"ח ואמנם התוס' ר"פ הנחנקין ד"ה המכחיש סתמו דבריהם דלא כר"ח וס"ל דאפילו מכחיש בידים פטור והרא"ש ז"ל פ' השואל גבי ההיא דכחשה מחמת מלאכה הביא מחלוקת זה ולא הכריע גם הטור ז"ל סימן ש"ז הביא מחלוקת זה וכתב מרן שם וז"ל ואע"פ שרבינו לא הכריע כאן בסימן ש"מ סתם דבריו כחכמי צרפת ז"ל ובסימן ש"מ כתב הטור וז"ל וכן נכחש בשר מאליו וסופו לחזור פטור אבל אם נכחשה מאליה ומתה אחר כך שהוא חייב לשלם משלם כמו שהיתה בשעת שאלה וכתב שם מרן שדברי רבינו שם הן כדעת חכמי צרפת. ובעניותי יש לתמוה עליו דא"כ למה זה כ' הטור וכן אם נכחש הבשר מאליו מאי אריא מאליו אפילו הכחיש' בידים פטור לדעת חכמי צרפת כמבואר מדברי התוס' דפ' הנחנקין ודפ' השולח ותו דלפי דעתו ז"ל נראה שלדעת הר"ח אפילו נכחשה מאליה בכחשא דהדר מחייב לשלם והדבר תמוה שהרי גבי גזלן אמרינן בהדיא דבכחש' מאלי' בכחשא דהדר א"ל הש"ל ומי גרע שומר מגזלן ותו דלפי דעתו ז"ל דין זה שכתב אבל אם נכחש' מאליה ומתה כו' משלם כשעת שאלה לא נודע מוצא דין זה מהיכן יצא לו להטור ז"ל ומרן ז"ל בעצמו לא הרא' איה מקום דין זה. ולכן הנרא' אצלי שלא כדעת מרן ז"ל אלא אדרבא הטור ז"ל בסימן ש"מ סתם הדברים כדעת ר"ח וס"ל ז"ל דאף לדעת ר"ח דס"ל דבכחשא דהדר מחייב ה"ד בהכחישה בידים וא"נ בשוכר סוס וע"י פשיעתו בא לו הכחשה דכיון דקבל עליו שמירה ה"ה מתחייב בפשיעתו כאלו הזיק בידים אבל כל שנכחשה מאלי' שלא בפשיעות אפילו ר"ח ז"ל מודה דלא גרע שומר מגזלן דא"ל הש"ל והן הן דברי תלמידי הר"פ שכתבנו לעיל ומש"ה כתב הטור דאם נכחשה מאלי' ומתה משלם כשעת שאל' דומיא דגזלן דקי"ל דאם מת' אפילו בכחשא דהדר משלם כשעת הגזל' כמ"ש הטור סימן שס"ג יע"ש. שוב ראיתי להסמ"ע ז"ל בסימן ש"ו סק"י שדרך בחילוק זה מסברא דנפשי' וכתב וז"ל ואע"ג דשם בשואל איירי דחייב אפילו באונסין מ"מ כה"ג דחוזר לבריאותו לא מקרי אלא שבת דפטור בבהמה עכ"ל ואין דבריו נכונים דאי חשיב לי' שבת אפילו בהכחש' בידים נמי פטור ואי חשיב לי' היזק כדעת הר"ח אפילו נכחשה מאלי' יהא חייב כיון דשואל חייב באונסין וכבר השיג עליו בזה הרב ש"ך סימן הנזכר סק"ה. ואולם לפי מ"ש ניחא דודאי ס"ל להטור דכחשא דהדר חשיב היזק גבי בהמה ואפ"ה ס"ל דבנכחשה מאליה פטור אפילו שואל דחייב באונסין דלא גרע מגזלן דאע"ג

דגזלן חייב באונסין ובהיזק הבא מאליה כל שהכחישה מאליה והדר בריא א"ל הש"ל וכמ"ש תלמידי הר"ף ז"ל גם מה שהקשה עוד הרב ש"ך ז"ל וז"ל והכי מוכח באשר"י פרק השואל ומרדכי פ' החובל שכתבו דלדברי הפוטרים צ"ל הא דאמרינן בהשואל כחש בשר מחמת מלאכה פטור היינו בהכחשא דלא הדרא דאם לא כן אפילו שלא מחמת מלאכה נמי ואם איתא אפילו לדברי המחייבים נמי צ"ל כן ע"ש אין כאן קושיא כלל דלדברי המחייבים דס"ל דבמכחישה בידים חייב שפיר איתא לאוקמא ההיא דהשואל אפי' בכחשא דהדר שהרי הכחישה במלאכה הכחשה דבידים היא כמ"ש התוספות פרק הניזקין וכי דייקינן מינה דדוקא כחשא מחמת מלאכה פטור הא שלא מחמת מלאכה חייב בהכחישה בידים הוא דדייקינן מינה דומיא דכחשא מחמת מלאכה וכן מבואר מדברי תלמידי הר"ף שכתבנו לעיל וזה פשוט ודעת רבינו ז"ל נראה לי שהוא כדעת הר"ח דמכחישה בידים אפילו בכחשא דהדר חייב ממ"ש בפ"ג מה' גזילה דין ו' וז"ל הגוזל בהמה ונשא עליה משא כו' אינו חייב לשלם שהרי הפסידה ולא הכחישה כו' משמע מדבריו דאם כחשה חייב לשלם אפילו בכחשא דהדר דסתמא דמילתא כחשא דהדר הוא ועיין בסמ"ע סימן שס"ג סק"ח שנדחק בזה וכתב וז"ל ור"ל כחש שאינו חוזר דאילו חוזר כבר נתבאר בריש סימן זה דיכול לומר הש"ל יע"ש ואין צורך לזה כלל דבפשיטות איכא למימר שדעתו ז"ל דמכחיש בידים חייב וכחש דמחמת מלאכה הכחשה בידים הוא כנ"ל ואיך שיהיה הדרן למאי דאתאן עלה מעיקרא דמדברי התוספות דפרק השולח מבואר דאין לחלק בין שומרים למזיק כל מילתא דמזיק בידים פטור שומר נמי פטור ושלא כדעת המש"ל ז"ל וא"כ בנ"ד נמי כיון דמזיק בידים פטור כל שהוא שוגג שומר נמי בכ"הג פטור ואולם אכתי איכא לעיוני אי חשיב כפושע וכמזיד מטעמא דאבעי ליה למידק אם היתה הכף של בשר או של חלב ואף גם זאת נראה דבנ"ד לו יהי דחשבינן לה כמזיד מטעמא דאבעי לה לעיוני אפ"ה מפטרא נפשה מלשלם ואמינא לה מילתא בטעמא דכיון דמזידין חייבין אמור רבנן דטעמא שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו ויאמר פטור אני א"ל דדוקא היכא דמזיק לחבירו ולא מטי לי' הזיקא בממונא דידי' דומיא דכל הנך דמתניתין שייך שפיר למיגזר שלא יהא כל אחד כו' אמנם היכא דמטי ליה היזקא למזיק כנ"ד שע"י שתחבה כף חולבת היא מוצאת ניזוקת בעצמה שנאסרה הכף והבשר כל כי האי ודאי לא שייך למיגזר שלא יהא כל אחד כו' כיון דמטי ליה היזקה סתמא ודאי לא עביד ודבר זה קיימתיה מסברתי ושוב אחר החיפוש מצאתי לרש"ל ז"ל בפ' הגוזל קמא סימן כ"ה שכתב על מ"ש התוספות פ"ק דבתרא דהמסכך גפנו בשדה חברו חשיב היזק ניכר שהרי ניכר שהוא כלאים כשרואה הגפנים בשדה

אבל מטמא טהרותיו לא חשיב ניכר דמי יודע אם הוכשרו וז"ל אין להקשות לו יהי דהוה היזק שאינו ניכר וקנסוהו כמו במטמא שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו דהכא ליכא למיחש כיון שבעל הכרם נמי מפסיד עכ"ל הנה מבואר מדבריו דכל דמטי ליה פסידא ליכא למיגזר וכמ"ש ועוד מטעם אחר נראה לי שהיא פטורה מלשלם הקדרה מטעמא דכיון דבהיותה עוסקת במלאכת הבישול נאסרה הוה ליה כמתה מחמת מלאכה דקיימא לן דשואל פטור ובהדיא כתב הטור סימן ש"מ וז"ל כתב הרמ"ה מי ששואל בהמה לילך דרך ידוע ובאו עליו לסטין ואנסיה חשיב שפיר מתה מחמת מלאכה כיון שמחמת הדרך ששאלה לילך בה הוליכה ונאנסה והביא ראיה מההיא עובדא דשאל שונרא כו' יע"ש ואף למ"ש הטור שם שהרא"ש חלק על הרמ"ה ז"ל היינו מטעמא דלא חשיב עתה מחמת מלאכה כיון שאף בלא מלאכה אפשר היה שתאנס ממנו ואם כן בנ"ד כיון דמסיבת אותה מלאכה דהיינו הבשול ומגרמה באה לו ההיזק דאלו לא היתה מבשלת לא היתה נאסרת הקדרה אף הרא"ש ז"ל מודה. הן אמת שמדברי הרמב"ן ז"ל הביאו מרן שם שכתב דה"ט דמתה מחמת מלאכה פטור משום דפשיעה דמשאיל הוא שהשאילה למלאכה והיא אינה יכולה לסבול היה נראה דבנ"ד כיון דליכא פשיעה דמשאיל חייב השואל וכ"כ הש"ך סי' הנזכר סק"ה שדברי הרמב"ן הללו הן מנגדין לדברי הרמ"ה ז"ל ומ"מ נראה דמידי פלוגתא לא נפקא ועיין מח"א ז"ל הלכות שאלה ופקדון סימן ד' ובמוהר"ש הלוי ח"מ והיה מקום לישא וליתן בענין אך אין הפנאי מסכים עמי:

הגהות הרה"ג יוסף שאול נאטאנזאן - על שער המלך בהשמטות לחובל ומזיק פ"ז ה"ג ע"ש מ"ש שמצא סברתו ביש"ש פרק הגוזל קמא שהיש"ש כתב על דברת התוס' דל"ש לחייבו משום שיהא כל א' וכו' דאינו רוצה להפסיד לעצמו ובמחכ"ת הוא חשב שהיש"ש כתב כן אבל הן הן דברי התוס' ב"ב שם בהדיא בתוס' שם ובבא קמא דף ק' ע"ב והיש"ש הביא כן בשם התוספות:

הלכה ד

הכהנים שפגלו את הזבח כו'. משנה פרק הניזקין ועיין בהרב מש"ל שדקדק במתניתין הלזו דמאי איריא שפגלו דהזבח פסול אפי' מחשבה דשלא לשמן דהזבח כשר אפי"ה חייבין כיון דקי"ל שלא עלו לבעלים לשם חובה והאריך ליישב זה ותוכן דבריו דלהכי נקט שפגלו לכלול כל מין קרבן אפילו נדבה שאינו חייב באחריותו ובשלא לשמן כיון דהקרבן כשר אינם חייבים לשלם שהרי הביא דורון וליכא למימר דאע"ג דהקרבן כשר מ"מ מצותו הוא שיקרב לשמו ואם שחטו שלא לשמו ליחייבו הכהנים דאמרו הבעלים

אנו היינו רוצים להקריב קרבן כתקנו הא ליתא דהרי אמרינן בפ' מרובה דף ע"ח בעי רבא הרי עלי עולה והפריש שור ובא אחר וגנב מיפטר נפשיה בכבש לרבנן כו' א"ד מצי אמר ליה אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר והדר פשטא גנב פטר נפשיה בכבש לרבנן כו' הרי מבואר דמשום טענה דמצוה מן המובחר לא מיחייב הגנב והוא הדין הכא דלא מיחייב המזיק את"ד יע"ש והנה בעיקר ראייתו שהביא מההיא דפרק מרובה לע"ד איכא למשדי בה נרגא דכיון דע"כ בעיא דהתם לא הוי אלא לענין כפל אי פטר גנב נפשיה מן הכפל בשה לרבנן אבל לענין קרן פשיטא ודאי דחייב לשלם להקדש מה שהפסיד וכמ"ש הראב"ד שם הובאו דבריו בשיטה מקובצת לשם וכן נראה ממ"ש רש"י שם דאליבא דר"ש דאמר קדשים שחייב באחריותן חייב לשלם קא מיבעיא ליה ואי ס"ל דלענין קרן קא מיבעיא ליה הא אפילו לרבנן דר"ש איכא למיבעי דאפילו רבנן לא פטרי אלא מן הכפל אבל קרן מיהא מיחייב כמ"ש רבינו פרק ב' מה' גניבה וכן נראה ממה שהשמיט רבינו בה' גניבה דין זה וכ"כ מוהרש"ל שם יע"ש ועיין בס' לשון ערומים למו"ה ז"ל בלשונות הרמב"ם דף י"א איכא למימר שפיר דדוקא ענין כפל דקנסא בעלמא הוא דפשיטא ליה לתלמודא דגנב פטר נפשיה בשה לרבנן וטעמא רבה איכא במילתא משום דכיון דטעמא דר"ש דמחייב בקדשים שחייב באחריות תשלומי כפל הוא משום דכיון דאלו מגניב ומתביד בעי שלומי כי קא טבח דמריה קא טבח מצי גנב אמר כיון דאלו מגניב ומתביד לא מחייבת לשלם מדינא אלא כבש אנא נמי לא משלמנא לך כפל אלא כבש ודוקא מה שמחוייב לשלם מן הדין הוא דחשיב ממונא דידיה אמנם משום דבעי למיעבד מצוה מן המובחר לא חשיב ממונא דידיה כי היכי דלחייב בתשלומי כפל אמנם לענין קרן ה"נ איכא למימר דמצי אמר ליה אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר ואת גרמת לי היזקא דלא עבידנא מצוה מן המובחר וחילוק זה הוא נכון בעיני וכמו כן יש לתמוה על מוהר"י מינץ ז"ל שהביא ראיה מסוגיא הלזו על מי שגנב אתרוג מהודר כו' יע"ש ועיין בהרב משל"ל ה' מע"הק פי"ו ועיין בתשובת מוהר"ם בר ברוך סי' ת"ש ובתשובת הרב בני יעקב סי' י"ג ומההיא דגרסינן פרק מרובה דע"ו מכדי שמעינן ליה לרבי שמעון שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא בר דימי אר"י בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים והרי חזרה קרן לבעלים כו' כי אתא רבין אר"י בשוחט תמימים מבפנים שלא לשם בעלים כו' היה נראה לכאורה דקשה לדעת הרב משל"ל דאם איתא דלא מצי ניזק לומר אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר אם כן היכי ניחא ליה באוקמתא הלזו מאי דקשיא ליה הרי חזרה קרן לבעלים הא אכתי תיקשי ליה סיפא דקתני ושאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינן ביה

וגונב מבית האיש דל"ל מטעמא דוגנב מבית האיש דמה"ט בקרן מיהא מחייב דמיעוטא דוגנב אינו אלא לענין כפל ות"ל משום דהרי חזרה קרן לבעלים דכיון דאינו אלא נדבה והקרבן כשר אינו חייב לשלם שהרי הביא דורון ואולם הא ודאי לק"מ דאיכא למימר דהוצרך ר"ש ז"ל לטעמא דוגנב מבית האיש לענין דפטור מתשלומי כפל ובשלא שחטו בפנים אלא בעודנו חי ואדרבא מסוגיא הלזו נראה שיש להוכיח דלא מצי מימר אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר ממה שהוצרך ר"י לאוקמה בשוחט תמימים שלא לשם בעלים ומטעמא דלא עלו לבעלים לשם חובה וכמ"ש רש"י שם ד"ה שלא וז"ל וקרן לא חזרה לבעלים דקי"ל שלא עלו לבעלים לשם חובה ואם איתא אמאי לא אוקמא בפשיטות בשוחט תמימים סתמן דאע"ג דהקרבן כשר כנודע מ"מ מצי למימר אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר דמצותו לשוחטו לשמו כדקי"ל לשם ו' דברים הזבח נזבח וכן מצאתי למרן הכ"מ ז"ל בפ"ה מה' א"מ דין ח' שכתב על מ"ש רבינו שם הגונב עולת חבירו והקריב' סתם נתכפרו הבעלים וז"ל בפרק מרובה אמרינן בשוחט תמימים לשם בעלים ופריך והרי חזרה קרן לבעלים פירוש שהבעלים נתכפרו בו ומ"ש לשם בעלים לאו דוקא דסתמא נמי כשר כדאיתא בריש זבחים ולאפוקי שלא לשמו נקט הכי א"ד יע"ש הרי מבואר דאפילו בשוחט סתמא נמי פריך בגמ' והרי חזרה קרן לבעלים ולא מצי מימר בעינא למיעבד מצוה מן המובחר דאל"כ בפשיטות איכא לאוקמוה בקרבן נדר ומשום דמצי אמר בעינא למיעבד מצוה מן המובחר ועיין בתוספות שבא באותה סוגיא ד"ה שלא לשם בעלים שכתבו וז"ל ורב דימי דאוקמא בנשפך הדם משום דניחא ליה לאוקמוה בכל קדשים שחייב באחריותן דבשלא לשם בעליהן לא מתוקמא אלא בפסח וחטאת דמפסלי שלא לשמן עכ"ל ועיין בהרב מש"ל ז"ל פט"ו מה' פהמו"ק דין א' שנסתפק לדעת התוספות דס"ל דליכא שינוי בעלים אלא בעושה עבודה לזרוק שלא לשם בעלים אבל אי עשה עבודה שלא לשם בעלים ולא מיקרי שינוי בעלים אי הוה דוקא לפיסולא כגון פסח וחטאת אבל לעולם דאם שחט שלא לשמו דלא עלו לבעלים ולא בעינן זריקה כי אם לפיסולא א"ד כל שלא חשב לזרוק שלא לשם בעלים לא הוי שינוי כלל ועלו לבעלים יע"ש ומדברי התוספות הללו מבואר דס"ל דעלו לבעלים דאל"כ הרי בפשיטות איכא לאוקמא בפסח וחטאת ובששחטו שלא לשמו ולא חשב לזרוק דמן שלא לשמן דלא עלו לבעלים לשם חובה גם ממ"ש בריש דבריהם ה"ה שלא לשמן א"נ ההוא נמי קרי ליה שלא לשם בעליהן משום דלא עלו לבעלים לשם חובה מוכח כן בהדיא דאל"כ בפשיטות הי"ל דשלא לשם בעליהן בדוקא נקט ובשלא כוון על הזריקה ומשום דבעי לאוקמא בכל קדשים ואפי' בפסח וחטאת אלא מבואר דס"ל דעלו לבעלים והילכך

לא מצי מיתוקמא בהכי משום דהדק"ל הרי חזרה קרן לבעלים וכפי האמור עכ"ל דר"י דקאמר בשוחט תמימים שלא לשם בעליהן ה"ק בשוחט תמימים ע"מ לזרוק דמן שלא לשם בעליהן ולישנא קייטא נקט ומאד אני תמיה עליו איך אשתמיט מיניה ומ"ש עוד הרב הנזכר דהמעיין היטב בדברי התוספות רפ"ק דזבחים ד"ה כל הזבחים יראה דעלו לבעלים נראה שכונתו למ"ש התוספות שם וז"ל ושינוי קדש שייך בהנך ארבעה עבודות אבל שינוי בעלים לא שייך אלא בזריקה כגון שוחט ע"מ לזרוק דמו לשם שמעון א"ד והן אמת שפשט דבריהם מוכיח דלשאר זבחים הוא דקיימי וס"ל דעלו לבעלים ומ"מ אין זה הכרח כ"כ דאיכא למימר דאחטאת ופסח דקתני מתניתין קאמרי דהם כשרים ולעולם דלא עלו לבעלים האמנם מדברי התוספות דפ' מרובה מבואר בהדיא כמ"ש ואולם הא ק"ל לדברי התוספות ז"ל דאכתי תקשה להו דרב דימי אמאי לא מוקי לה כר"י ואי משום דבעי לאוקמי בכל קדשים משכחת לה בשוחט חטאת לשם חולין דקי"ל דכשרה ולא עלו לבעלים לשם חובה כדאיתא בזבחים דמ"ו ונראה דס"ל דבפסח אפילו שחטה לשם חולין פסול וכמ"ש רבינו בפ' ט"ו מהלכות פסולי המוקדשין והרב בה"ז תמה על רבינו בדין זה ולדעתי דעת התוספות כדעת רבינו מיהו הא ק"ל טובא בדברי התוספות דאי משום דבעי לאוקמא בכל קדשים נייד רב דימי מאוקומתא דר"י אדמוקי לה בנשפך הדם ddחיקא מילתא אמאי לא מוקי לה בששחטו לשם בעלים וזרקו שלא לשם בעלים דהו"ל שחיטה ראויה וכן נמי ר"י דמוקי לה בשוחט שלא לשם בעלים ומתניתין לא מיירי בפסח וחטאת אמאי לא מוקי לה בכל קדשים ובכ"ה וצ"ע כעת ומ"מ לדאתאן עלה נראה דאכתי אין להוכיח מסוגיא זו כדברי הרב מש"ל דלא מצי למימר אנא בעינא למיעבד מצוה מן המובחר לענין מזיק דאיכא למימר דמש"ה לא מוקי לה בשוחט תמימים סתמא משום דאכתי ק' דהיכי מחייב ת"כ ותשלומי ד"וה משום מצוה מן המובחר כנ"ל ולעיקר קושית הרב מש"ל ז"ל שהקשה דמאי איריא דקתני שפגלו דהזבח פסול אפילו שלא לשמו דהזבח כשר אפי"ה חייבין נלע"ד דמתני' נקט שפגלו לרבותא לאשמועינן דבשוגג פטורין וכלפי מה שראיתי להרמב"ן ז"ל בקונטרס דינא דגרמי דנ"ג ע"א שהקשה וז"ל ואי ק"ל טבח שקלקל אמאי חייב בשלמא הגרמא ועיקור היזק ניכר הוא אלא שהייה ודרוסה הא לא ידועה ל"ק דכיון דלא שחט כראוי השחיטה עצמה היא ההיזק והרי ניכר בין חיה לשחוטה ואי קשיא לך אם כן מפגל נמי ליחייב דעיקר שחיטה ליהוי היזק ניכר איכא למימר דהתם שחיטתו כראוי אלא שדבר אחר גרם לה כו' יע"ש ואם כן איכא למימר דאי הוה תני לה בכהנים ששחטו שלא לשמן הו"א דוקא בשלא לשמן דהזבח כשר הוא דבשוגג פטורין משום דהו"ל היזק שאינו ניכר ובשוגג לא קנסו אמנם

בכהנים שפגלו ששחיטתו פסולה הו"ל היזק ניכר ואפילו בשוגג ליחייב דאדם מועד לעולם קמ"ל כנ"ל:

וכן העושה מלאכה בפרת חטאת במזיד חייב לשלם כו' כתב ה"ה שדעת רבי' דהאוקמתא עיקרית אפילו למ"ד היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק וה"ה דהו"מ למימר וליטעמיך כו' וכן נראה דעת רש"י ז"ל בפרק הכונס דכ"ו ד"ה העושה וז"ל העושה מלאכה במי חטאת ששקל כנגדן משקולות פטור מדיני אדם דהיזק שאינו ניכר לא שמיה היזק עכ"ל הרי מבואר דס"ל דאפילו למאן דאמר ל"ש היזק צרכינן לאוקמתא זו אלא שיש תימא עליו במ"ש פטור מדיני אדם דהיזק כו' משמע דלא אתיא כמאן דאמר שמיה היזק והא ליתא כמבואר פרק הנזקין וכן ראיתי להפר"ח בס' מים חיים ד"ט ע"ב תמה עליו כן עוד ראיתי שם שתמה דהרא"ש פרק הגוזל עצים דק"ח ע"ג כתב דהא דפרכינן בגיטין מהעושה מלאכה במי חטאת ומשני דה"ט דפטור משום דליכא אלא מחשבא בעלמא והוי גרמא בעלמא ופטור היינו כרבנן דר"מ דלית להו דינא דגרמי כו' וזה היפך דעת רבינו ז"ל דהא איהו פסק כר"מ דדייניגן דינא דגרמי ואעפ"כ פסק להך דהעושה מלאכה דפטור ועוד תמיה על הרא"ש דלמעלה בסמוך כתב דהעושה מלאכה בפרת חטאת הוי גרמא בניזקין ופטור לכ"ע א"ד יע"ש שהניחו בצ"ע ולי קשה עוד בדברי הרא"ש דאם איתא דההיא דהעושה מלאכה בפרת חטאת לר"מ דדאין דינא דגרמי חייב א"כ מאי פריך בריש הכונס לר"י דאמר ד' דברים העושה אותן פטור כו' ותו ליכא והא איכא העושה מלאכה בפרת חטאת כו' ומאי קו' ואימא דר"י ס"ל כר"מ דדאין ד"דג ומדיני אדם נמי חייב ומצאתי לרש"ל ז"ל בס' יש"ש פרק הגוזל קמא סימן כ"ו שכתב ז"ל ומ"ש הרא"ש ז"ל דהעושה מלאכה במי חטאת חייב לר"מ אל תטעה בדבריו כי הרא"ש לא כתב זה אלא לפום מאי דמשני בגמרא פרק הניזקין למ"ד היזק שאינו ניכר שמיה היזק כי אז ודאי חייב לר"מ כמו שמחייב גבי נתייאש ולא נדרה כולה אע"ג דתלוי במחשבה אבל לפי האמת דהיזק שאינו ניכר לא שמיה היזק פטור התם וגבי נתייאש שאני דחשיב היזק דמנכר א"ד יע"ש והנראה דאשתמיט מהפר"ח ז"ל דברי רש"ל הללו ובהכי נתיישב ג"כ הא דפריך בהכונס והאיכא העושה מלאכה כו' משום דלפום מאי דקי"ל כמ"ד לא שמיה היזק הוא דפריך דאפילו לר"מ פטור וגם דברי רש"י נתיישבו בהכי דמש"ה הוצרך לטעמא דהיזק שאינו ניכר למימר דאפילו למאי דקי"ל כר"מ אפ"ה פטור מטעמא דהיזק שאינו ניכר כנ"ל. ודע דבפרק הגוזל קמא דצ"ח פרכינן התם לרבה דאמר הצורם אוזן פרתו של חבירו פטור מטעמא דכולהו שוורים לאו למזבח קיימי מברייתא הלזו דהעושה מלאכה בפרת חטאת כו' מלאכה הוא דלא מנכר הזיקה כו' ויש

לדקדק לכאורה דמאי קושיא ואמאי לא משני דבריי' מיירי בעושה מלאכה בפרת חטאת אחר שהקדישה לפרה אדומה דהכי משמע טפי לישנא דפרת חטאת דהכא לא שייך מטעמא דכולהו שוורים לאו למזבח קיימי אמנם הא ודאי לק"מ שהרי כתבו התוספות ז"ל שם ד"ה הא קמ"ל דמי חטאת דפסולים במלאכה היינו דוקא קודם שקדשן בכלי אבל משקדשן בכלי אין המלאכה פוסלת בהן וכ"כ בפרק הניזקין יע"ש וא"כ מש"ה לא משני תלמוד' הכי משום דאכתי ק"ל מחלוקת עושה מלאכה במי חטאת אע"ג דסתם מים לאו למי חטאת קיימי וא"כ כי קתני בברייתא פרת חטאת ע"כ מיירי נמי בעושה מלאכה קודם שהקדישוה דומיא דמי חטאת. ואולם מצאתי להמאירי ז"ל הובאו דבריו בשיטה מקובצת למס' קמא בפרק הכונס שכתב דמי חטאת ר"ל אחר שנתערב אפר הפרה בתוכם וקודם שנתערב בהן אפר הפרה נקראין מי המילוי ולענין מלאכה מי המילוי חמורין ממי חטאת שמי המילוי פוסלת בהן אף מלאכה אחרת ומי חטאת אין זה פוסל בהן הא מלאכת עצמן מיהא פוסל יע"ש וכן נראה דעת רבי' ברפ"ז מה' פרה אדומה שכ' וז"ל לעולם אין המלאכה פוסלת במים עד שיתן האפר הטיל כו' אין המלאכה פוסלת בהן אלא המוליך המים המקודשין כו' והוא עוסק במלאכה אחרת אין בכך כלום ע"כ יע"ש ומדהוצרך לפרש אלא המוליך המים כו' ולא די לו במ"ש אין המלאכה פוסלת בהן משמע דדוקא מלאכה אחרת אין המלאכה פוסלת בהן אבל מלאכת עצמן מיהא פוסל ולפי דעתם ז"ל ק"ט דמאי פריך בפ' הגוזל הא כיון דברייתא מיירי במי חטאת אחר שנתערב בהן האפר מדקרי ליה מי חטאת ולא מי המילוי א"כ נימא דדומי' דהכי קתני פרת חטאת אחר שקדשוה לפרה אדומה דהשתא לישנא דפרת חטאת דייק טפי ואדרבה מהך ברייתא איכא למשמע טפי סייעתא לרבה דאמר סתם שוורים כו' דאל"כ אדתני ברייתא העושה מלאכה במי חטאת אמאי לא תני עושה מלאכה במי מילוי אלא משמע דמי מילוי לא אצטריך לאשמועינן דאפילו במינכר היזקא פטור מטעמא דסתם מים לאו למי חטאת קיימי וכעת צ"ע:

(עד כאן השמטה).